

Kyrkan och staten i Sverige

Berättelse

I Sverige hör du ibland ordet "sekulär". Det betyder att staten är neutral i frågor om religion. Staten väljer ingen religion åt folket. Alla får själva bestämma vad de tror på.

Men sekulär betyder inte att människor saknar tro. I Sverige tror många på Gud. De tillhör många olika religioner. Andra tror inte på någon religion alls. I Sverige får man välja själv.

Förr var Svenska kyrkan en del av staten. Den 1 januari år 2000 ändrades det. Då blev Svenska kyrkan ett trossamfund bland andra. Ett trossamfund är en grupp människor med samma tro.

Religionsfrihet är en viktig rättighet i Sverige. Den står i grundlagen. Det betyder att du får tro på vad du vill. Du får också välja att inte tro på någon religion. Ingen får tvinga dig.

Många människor i Sverige är medlemmar i Svenska kyrkan. I början av 2025 var de ungefär 5,4 miljoner, lite mer än hälften av folket. Men det är vanligt att vara medlem utan att vara aktivt troende. Att vara medlem och att tro är inte samma sak.

Sverige beskrivs ofta som ett land där religion och stat är skilda åt. Men i Sverige finns det många religioner och många som tror. Staten ska behandla alla lika.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
sekulär	när staten är neutral och inte väljer någon religion
stat	landet och dess styre; de som bestämmer reglerna
neutral	som inte tar någons sida
religion	en tro, till exempel kristendom, islam eller judendom
trossamfund	en grupp människor med samma tro
grundlag	de viktigaste lagarna i ett land
rättighet	något man har rätt till och som lagen skyddar
religionsfrihet	rätten att själv välja vad man tror på
medlem	en person som tillhör en grupp eller förening
troende	en person som tror på en religion

Läsförståelsefrågor

1. Vad betyder ordet "sekulär" i texten?
 1. Att alla i Sverige måste tro på samma religion.
 2. Att staten är neutral och inte väljer någon religion åt folket.
 3. Att ingen i Sverige får tro på någon religion.
2. Vad hände den 1 januari år 2000?
 1. Svenska kyrkan skildes från staten och blev ett trossamfund bland andra.
 2. Alla i Sverige gick med i Svenska kyrkan.
 3. Religion förbjöds i Sverige.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Religionsfrihet står i grundlagen.
 2. Sekulär betyder att människorna i Sverige saknar tro.
 3. I Sverige får man välja att inte tro på någon religion.
4. Varför skriver texten att medlem och tro inte är samma sak? Svara med egna ord.
5. Vad menar texten med att staten ska behandla alla religioner lika?

Facit

1. 1. Att staten är neutral och inte väljer någon religion åt folket.
2. 1. Svenska kyrkan skildes från staten och blev ett trossamfund bland andra.
3. 1. ja b) nej (sekulär betyder att staten är neutral, inte att människorna saknar tro) c) ja
4. Exempel på svar: Man kan vara medlem i Svenska kyrkan utan att vara aktivt troende. Att tro på en religion och att vara medlem i en grupp är inte samma sak.
5. Exempel på svar: Staten ska vara neutral och inte ge en religion mer fördelar än en annan. Alla som tror, och de som inte tror, ska behandlas lika.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Känsligt ämne – håll diskussionen på fakta, lag och statistik och värdera ingen tro. Texten passar för att öva ord om samhälle och rättigheter (stat, grundlag, rättighet). Tema: värderingar och hur staten förhåller sig till religion i Sverige. Fråga 3b prövar att eleven förstår att "sekulär" gäller staten, inte människorna. Låt eleverna jämföra med hur stat och religion hänger ihop i deras egna länder, utan att någon behöver berätta om sin egen tro.

Diskussionsfrågor

- Hur är det med staten och religion i landet där du kommer ifrån? Hör de ihop eller är de skilda åt?
- Vad tror du det betyder för ett samhälle att alla får välja sin tro själva?
- Texten säger att man kan vara medlem i en kyrka utan att vara aktivt troende. Varför kan det vara så, tror du?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta vad ordet "religionsfrihet" betyder för dig. Varför kan det vara viktigt?

Källor och faktagranskning

- Regeringen, 'Grundläggande fri- och rättigheter' (om bl.a. religionsfriheten i regeringsformen) – <https://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/grundlagar-och-demokratiskt-deltagande/grundlaggande-fri-och-rattigheter/>
- Svenska kyrkan, 'Svenska kyrkans historia' och 'Svenska kyrkan i siffror' – <https://www.svenskakyrkan.se/historik> och <https://www.svenskakyrkan.se/statistik>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: sekularisering – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/sekularisering>
- Myndigheten för stöd till trossamfund, bidragsstatistik (statsbidrag till olika trossamfund) – <https://www.myndighetsst.se/bidrag/bidragsstatistik>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Den 1 januari 2000 skildes Svenska kyrkan formellt från staten och blev ett trossamfund bland andra; grundlagen ändrades inför detta 1998. Sekulär betyder att staten är neutral i religionsfrågor – det betyder INTE att samhället eller människorna är utan religion; många i Sverige tror och tillhör olika religioner. Religionsfriheten är skyddad i grundlagen (regeringsformen 2 kap.) och räknas som en stark, i princip absolut rättighet; Europakonventionen om mänskliga rättigheter är svensk lag sedan 1995. Redan religionsfrihetslagen 1951 gjorde det möjligt att gå ur Svenska kyrkan utan att gå med i ett annat samfund. Staten ger ekonomiskt stöd till många olika trossamfund (bl.a. frikyrkor, islamiska samfund, lutherska kyrkor, ortodoxa och österländska kyrkor samt katolska och judiska samfund). OSÄKERHETER/MYTER som markeras försiktigt i texterna: Påståendet att Sverige är "ett av världens mest sekulariserade länder" formuleras som "beskrivs ofta som" – Sverige ligger mycket högt i World Values Survey, men även länder som Japan och Sydkorea rankas högt på den rena dimensionen sekulär-rationella värderingar. Medlemsandelen i Svenska kyrkan ändras varje år; i början av 2025 var medlemmarna omkring 5,4 miljoner, drygt hälften av befolkningen, och andelen väntas enligt kyrkans egen prognos sjunka under 50 procent omkring 2026 – siffror anges som ungefärliga och årtalsmärkta. Att "många är medlemmar utan att vara aktivt troende" beskrivs som "det är vanligt att", eftersom tro är svårt att mäta exakt. Separationen 2000 var inte total: Svenska kyrkan nämns fortfarande särskilt i grundlagen och har vissa särregler jämfört med andra samfund, så texterna undviker att kalla det en fullständig åtskillnad. Texterna värderar ingen tro.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.